

Redacția și Administrația:

Strada Timișorii Nr. 7.

TELEFON

interurban, local și comitatens
Nr. 20.

Adresa telegrafică:

„DRAPELUL“ Lugoj.

Manuscrise nu se înapoiază

Scrisori nefrancate se refuză.

Proprietar-editor: Dr. Valeriu Branisce.

ORGAN NATIONAL-POLITIC.

Redactor responsabil: Dr. Corneliu Jurca.

DRAPELUL

APARE:

MĂRȚI, JOI și SĂMBĂTĂ.

Prețul de abonament:

Pentru Monarchie: pe 1 lună 1 cor.
pe 3 luni 2 cor. pe 6 luni 6 cor. pe
anul întreg 12 cor.; pentru România
și statele uniunii postale: 20 franci
pe an.

INSERTIUNILE

se acordează conform tarifului.

Un număr singuratic 10 bani.

Lugoj, 22 April (5 Mai) 1905.

Duminecă se întrunesc *sinoadele eparhiale* ale provinciei metropolitane greco-orientale române din Ungaria, Transilvania și Bănat în sesiune ordinară, ca în virtutea constituțiunii bisericești să ție în desbatere afacerile curente bisericești, școlare și administrative aparținătoare sferei de competență a autonomiei bisericești.

Din oricare punct de vedere am judecă activitatea *sinoadelor eparhiale*, este mai presus de orice îndoielă, că întrunirea acestor corpuri legiuitoare bisericești înseamnă totdeauna un eveniment important în viața noastră națională bisericească și este prin urmare numai firesc, dacă pe timpul sesiunii lor se îndreaptă asupra activității *sinoadelor* luarea aminte a întregului nostru public, fără deosebire de confesiune, ba am putea chiar zice, că fără privire de limite politice.

Este doar aproape singurul teren pe care ne mai putem validă ca Români, teren pe care — deși în măsură poate restrânsă — ne mai putem vedea de afacerile și interesele noastre culturale și mai putem face câte ceva pentru binele și prosperarea poporului nostru.

E puțin de tot ce mai putem face, dar tot este ceva și când pe alte terene nu putem face aproape nimic sau chiar nimic, trebuie să ne bucurăm și de acest ceva ce mai putem face! Și tocmai de aceea ne revine datoria să fim cu luare aminte înzecită și însutită la lucrarea acestor corpuri legiuitoare bisericești, căci în ace-

ste se concentrează acum aproape toate niziunțele noastre de a ne afirmă ca factor de cultură și progres în țara din care facem parte ca element constitutiv.

Nu ne putem ascunde tristul adevăr, că situația bisericești și a autonomiei ei devine pe zi ce merge tot mai dificilă în stat și prin urmare reclamă lucrarea corpurilor autonome tot mai mare precauțiune și prevedere, pentru a evita de o parte ivirea frecărilor între stat și biserică, iar de altă parte a nu neglija marile interese culturale legate de viața autonomă a administrației bisericești.

Primejdia conflictului fatal între stat și biserică — conflict, care în parte zace în spiritul timpului — ne urmărește așa zicând pas de pas în toate lucrările noastre. Și este de o potrivă interes al statului precum și al bisericești a evita izbucnirea acestui conflict, care în consecvențele sale numai fatal poate fi atât pentru interesele culturale ale țării, cât și pentru pacea și liniștea cetățenilor, cari constituie și statul și biserică.

Statul modern nu numai caută să se emancipeze de sub influența bisericești în conducerea afacerilor sale — tendență, care până la un punct oarecare poate fi îndreptățită — ci caută să reducă aproape la zero importanța bisericești ca factor eminent sustinător de stat. Dovadă admiterea prin lege a neconfesionalității, adică a neapartenenței la nici una din bisericile recepte, prin ce statul tacite declară, că nu mai are trebuință de concursul eficace al bisericești în

ta originală, sunt sigur, căți va cauza deliciu citirea ei.

Amicul tău... etc. etc...)

Cu mare băgare de seamă începui deci să citesc cartea lui Manolescu, în a cărui persoană gândii un fel de C-sse Mathieu de Noailles, lăpădată de Români! etc. etc. Mare 'mi fuse însă mirarea, când dejă pe pagina primă citii o hoție săvârșită de autor... Aha!... Adecă «cartea» autorului e descrierea vieții unui hoț. Și din nefericire persoana hoțului se află în persoana autorului.

Atenția mi-se potență! Cetii din fir în păr cartea, pe un răsuflet (cum ar zice venerabilul meu șef), fără să o pui măcar pe-o clipă din mână. Și când ajunsei la sfârșitul cărții, sincer vă spun, îmi păruse rău, că nu mai am de cetit... Multe cărți am cetit în viață, începând cu Lazarillo de Tormes și sfârșind cu Reigen al lui Schnitzler, dar o carte atât de interesantă, ca aceasta a lui Manolescu, de când citesc... n'am cetit!

Zadarnic ași încercă să spun, cari sunt motivele, ce se impun acestei reflexii, eu nu le-aș putea spune! Căci cartea nu e de valoare literară, în ea nu se povestesc scene sguduitoare, nu se descriu amoruri cu inimi putrezite, scandaluri, ori frivolități..., în întreaga carte nu este un pasagiu, care să se ocupe de chestii hipervitale,

lucrarea pentru aprofundarea și generalizarea civilizației în țară. Această tendință antibisericească a evoluțiunii statului modern este pretutindeni o nenorocire.

Fără concursul eficace al bisericești nu a putut până acum nici un stat să și creeze o temelie sigură pentru dezvoltarea sa, tocmai așa precum nici un popor nu a putut să și elupte fără religione dreptul seu la existență ca factor cultural. Și ce nu s'a putut până acum, în cursul istoric de mii de ani al dezvoltării omenimei, cu greu se va putea de aici încolo. Biserica este doar unul din cei mai puternici stâlpi ai vieții de stat și a lipsi statul de acest stâlp înseamnă a sgudui temelia existenței și chiar îndreptățirii statului.

Vedem cum direcțiile moderne îndreptate contra statului, d. e. anarhismul, sau chiar și socialismul, care tinde la «socializarea» statului, desbrăcându-l de toate atribuțiunile autorității și suveranității, lovesc tocmai în biserică, deși scopul lor este resturnarea statului. Și fac aceasta cu scopul vedit de a lipsi statul de cel mai puternic sprijin al seu, de biserică!

Cei ce chivernisesc interesele statului și — fie că conștient ori inconștient — mână apa pe moara celora, pentru cari e spin în ochi existența și puterea de viață a bisericești, păcătuiesc grozav în primul rând tocmai contra intereselor bine înțelese de existență ale statului.

Tot așa păcătuiesc contra statului aceia, cari deși recunosc importanța bisericești pentru stat, caută să subjuge cu totul biserică în serviciul statului, denaturându-o și re-

ducând întreaga viață a bisericești la un organ executiv al tendențelor temporale ale statului, căci biserică lipsită de viața proprie și degradată la rolul de organ servil al statului, pierde tocmai acea putere de viață, care îi determină calitatea de sprijin eficace al vieții de stat.

Politica de guvernament a Ungariei, care s'a deprins în timpul ultim a vedea în instituțiunile bisericești o primejdie sau chiar o piedecă pentru dezvoltarea statului și care caută prin urmare să reducă la minim importanța vieții proprii a bisericești, păcătuiesc grozav contra intereselor bine înțelese ale statului, căci conștient ori inconștient mână apa tocmai pe moara acelora, cari caută a delătură biserică pentru a delătură... statul!

Tocmai aceste considerante impun conducerii bisericești precauțiune și prevedere înzecită și înmuită, ca atât în interesul bisericești în special cât și în interesul statului în general să reducă la minim posibilitatea fricțiunii între stat și biserică, bine înțeles fără de a sacrifica condițiile de viață proprie ale bisericești și fără de a veni în contrazicere cu adevăratele interese de existență ale statului.

În deosebi nouă Românilor ni-se impune această datorință poate chiar în măsură mai mare decât celorlalte popoare conlocuitoare ale țării, căci individualitatea noastră națională este așa zicând concrescută cu biserică noastră. Scutul nostru în cursul veacurilor întunecate a fost biserică, la al cărei sin am crescut, care ne-a mângăiat în suferințe și ne-a dat

citii cu înfricoșare despre un furt de 1,200.000 coroane.

Memoarele lui Manolescu, vor fi deci cele mai des citite. Mulți oameni citesc ca să se distragă, alții ca să învețe, alții chiar ca să și însușească maniere. Cartea lui Manolescu se va citi și ca să distragă, și ca să educă, și ca să ducă în ispite. Să și ferească mai cu seamă părinții feciorii mari (frumoși) de memoarele lui Manolescu, căci în aceste se duce în ispită sufletul senin al junelui, a cărui frumșetă e caracterul. Câți dintre hoții nu vor citi cartea aceasta răpitoare!? Câți nu vor încercă să și însușească manierele hoțesti ale lui George Manolescu (pseudo-prințul Lahovari), care a știut să și adune 2 milioane franci avere din iscusința mânilor, care a știut să se vâre în societățile aristocrației din Viena, Paris, Londra și Berlin!

Recomand oamenilor de litere, să citească memoarele lui Manolescu, care e un geniu, deși e hoț.

A înră în amănunte, reproducând pasagii din carte, nu voi... căci mi-e... teamă de ispite!...

*) E lucru constat, că hoții citesc foarte mult și mai cu seamă cărți, în cari se povestesc crime, pe cari adesea le imitează după acelaș șablon, care se descrie în carte. (Lombroso).

FOIȚA „DRAPELULUI“.

Memoarele dlui George Manolescu.

De E. I.

Foiță originală a «Drapelului».

Sunt obișnuit a citi mult. Citesc multe cărți și românești și străine. Dar de când băntue secetă în literatura noastră, citesc mai multe cărți scrise în limbi străine, decât cărți scrise în limba maternă.

Astfel sunt mereu în curent cu mișcările literare ale străinătății, și după puteri, impresiile mele le scriu din când în când în «Familia».

În zilele aceste mi-a ajuns în mână o carte interesantă¹⁾, pe care mi-o trimise stim. meu prieten Oscar Liebhalt, ziarist în Țara nemțească, cu următoarea comitivă:

«Iubite prietine,

Îți trimit această carte, scrisă de un Rumân, G. Manolescu, și te rog să o citești cu atenție. Cunoscând firea

¹⁾ Georges Manolescu. Memoiren. Berlin. Dr. Langenscheidt.

putere de luptă și rezistență. În sinul bisericii noastre s'au validat toate nizuințele noastre culturale și poate nu există popor, la care să fie atât de completă armonia între interesele sale vitale de existență națională și între interesele bisericii sale.

Din punctul de vedere al statului este deci corolariul patriotismului românesc tenacitatea cu care ține poporul nostru la viața proprie și liberă a bisericii și astfel apoi este de înțeles adâncă îngrijorare cu care privește poporul nostru la situația dificilă ce i-se creează bisericii noastre prin acea politică de stat, care înțelege rău interesele genuine de existență ale statului!

Cu cât mai mare este însă această îngrijorare, cu atât mai mare trebuie să fie și încrederea în acei factori, cari în primul rând sunt chemați a conduce interesele bisericii, și aici zace cheia nu numai a interesului, ci chiar a încrederii deosebite, cu care privește poporul nostru la lucrarea înțeleaptă, cumpătată și prevăzătoare a corpurilor noastre legiuitoare bisericești, căci în această lucrare se concentrează de o potrivă, ca într'o sinteză, iubirea noastră de neam, lege și moșie.

Fie, ca lucrarea sesiunilor ce se deschid Duminecă să fie de bun folos în toate aceste trei direcții, ale vieții noastre sufletești!

Dieta din Budapesta. La 3 Mai s'a întrunit earăși dieta și — la propunerea presidentului Justh — a decis unanim ca în ședința proximă (Joi) să ia în deliberare proiectul de adresă către Tron. La începutul ședinței presidentul anunță, că deputatul «liberal» Lud. Szalay dela Neoplanta a abzis de mandatul de deputat, ear dep. Polónyi Geza anunță, că s'au verificat definitiv mandatele deputaților Veréb János și Dr. Aurel Vlad.

Schimbare în ministerul austriac. Ministrul austriac al căilor ferate, Wittek, și-a dat demisiunea. Majestatea Sa a primit demisiunea și a încredințat

cu conducerea ministerului căilor ferate pe șeful de secție Vrba. Pricina demisiunii lui Wittek este, că el a cheltuit pentru căile ferate din Alpi o sumă cu multe milioane mai mare, decât cea votată de parlament.

Alegerea dela Arpaș. La 8 Mai va fi la Arpaș alegere nouă de deputat. Sunt 3 candidați: Dr. Octavian Vasu cu program «naționalist», Dr. Nicolae Șerban cu program «liberal» și Nicolae Gabányi cu program kossuthist.

Asociarea preoților.

O direcțiune nouă pe terenul activității naționale.

Nu de mult a apărut un apel către preoțimea română gr. or. a se asocia în reuniune și a organiza conferințe preoțești spre apărarea intereselor sale spre binele bisericii și poporului.

Ce impresiune va fi făcut acest apel și ce efect va fi avut la cei pe cari îi privește, e greu a ști, un fapt însă e mai presus de orice îndoială, anume: necesitatea asocierii.

Preoțimea a avut rol foarte însemnat în viața tuturor popoarelor. Cu deosebire poporul român, mult cercat, de pe aceste plaiuri și-a avut în biserică sa cetatea de scăpare și în preot îngerul păzitor al credinței și naționalității sale.

Curentul dela Apus: lupta contra bisericii și reprezentanților ei, sprijinit de o filozofie falză, pe nesimțite se furisează și la poporul român. Acel curent ori și cât de motivat s'ar arăta în mod teoretic-filozofic, în praxă este mai mult decât un pas spre întuneric, este primejdios și duce la ruina moralei și prin aceasta apoi la ruina întregii ordine sociale. Experiențele altor state și popoare ne servesc cu exemple plauzibile. Franca încă la sfârșitul veacului al 18-lea a scos biserică din stat și cu toate că a fost din nou introdusă prin Napoleon, totuși urmările sunt prea bătătoare la ochi decât să le poți ascunde și rețaceă. Unde s'a mai auzit, pe lângă o cultură atât de mult trâmbitată, de un scandal ca cel al Panamei, de un răsbolui mai rușinos ca cel din 1870/1, de un proces scandalos ca al lui Dreyfus sau de o mișelie ca a familiei Humbert? Aceste și încă multe altele au agitat ani de-a rândul populațiunea statului, făcându-i pagube incalculabile.

Tocmai aceste experiențe ne impun datorița a examina, întru cât se potrivește acel curent la poporul român întru expunerea frumosului și adevărului, pe cari nu e permis a le susține cu pălăria în mână. Și doamna Dobrin par'că observă aceste lipsuri și prin încercarea de Marți cu mititica sa trupă — vrea să ne dea mână de ajutor.

E o datoriță națională a face acest lucru; și fiindcă este greu, foarte greu, suntem datori cu recunoștință față de aceia, cari se pun în serviciul culturii naționale. Să sperăm, că frumoasele intențiuni ale Dnei Dobrin vor fi apreciate după merit de societatea noastră românească, și să sperăm, că aceste intențiuni vor avea de aci încolo imitatori cât de mulți. Muncă pe toate terenele, dacă voim a ne validată ca element de cultură!

Micilor debutanți nu le putem atribui nimic, căci atribuțiile lor sunt atribuțiile matroanei lor, ale Doamnei Dobrin. Dar întru cât privește muzica dintre acte, susținută de domnișorute mai mici și mai mari, lăudăm diligența, al cărei rezultat s'a putut constată cu această ocazie. Remarcăm pe dșoara mai mărișoară Ella Ioanovicu ca violinistă, despre al cărei talent s'a scris și de altădată, și care sperăm, că și în viitor ne va da ocazie a-i face elogii la manuirea arcușului.

Impresia generală:

Ce frumos e a introduce pe cei micuți pe calea idealelor! Mai cu seamă atunci, când privindu-ne pe noi cești bătrâni, ne vedem lipsiți de ele.

mân, care e încă îndărăt în cultură, și ce urmări dezastruoase va avea la noi. Aceasta apoi ne va lumina asupra însemnătății, ce trebuie să o aibă biserică și preotul pentru poporul român, cu deosebire în aceste timpuri grele, când este copleșit de atâtea elemente străine de firea și cultura lui, precum și asupra datorinței de a sprijini preoțimea în toate nizuințele ei a se reculege și a sta cu bărbăție la postul ei.

De bună seamă preoțimea — toată cinstea celor ce sunt vrednici de cinstă — nu în totalitatea ei corespunde pretenziunilor, pe cari le reclamă dela ea biserică națională. Pe lângă toată activitatea conștientioasă a autorităților bisericești, pe lângă toată ordinea administrativă exemplară, ce numai bucurie și plăcere ne face, totuși sunt cazuri grave, amar simțite în viața publică, și cari trebuiesc condamnate cu toată puterea cu atât mai vârtos, cu cât greșala, păcatul preotului nu este numai al lui, individual, ci al mai multora și deci și pagubele nu sunt numai particulare, ci de interes general. Cu condamnarea însă, societatea română nu s'a desărcinat de toate datorințele ei și nu și-a asigurat viitorul, ca astfel de cazuri să nu mai obvină. Condamnarea nu totdeauna este mijloc de asanare cu deosebire pe terenul nostru. Vinovatului, suferind osânda publicității, să i-se aplice și medicamentele spirituale spre a-l întări contra ispitei, a-l oțeli la luptă și a-l remunera pentru învingere. Toată procedura de până acum, a-l condamna cu toată asprimea, nu a fost nici justă nici suficientă. Cazurile se repetază, se generalizează; lamentările și reproșurile se sporesc, desbinarea devine tot mai perfectă și prin aceasta suferă biserică națională și cu ea tot poporul.

Condamnarea fără cruțare nu a fost justă, căci n'au fost luate în considerare și motivele ușurătoare, din care cauză apoi a produs mai mult rău decât bine: desconsiderare la unii și nepăsare la alții. Starea izolată în mijlocul neculturii, lipsa comunicațiunii ideilor, lipsa întăririi în convingeri, lipsa însuflețirii reciproce colegiale dela cei de o stare și chemare de o parte, — de altă parte luciul banului, favorurile și raportul amical cu cei dela putere, la care se mai adaug și pornirile greșite ce prind rădăcini și la poporul nostru și în urma cărora trebuie să suferă din greu, — scot cu totul pe preot din cursul seu, îl abat dela menirea sa, îl degradează la rolul de agronom simplu, în unele cazuri — durere — la rolul unui speculant, astfel că preot este numai în sărbători la biserică și la ocaziuni în nevoe, și — ce este mai rău — cu idealele mai înalte ocupându-se ca un laic — nu ca muncitor de profesiune ci de ocaziune —, se pune în serviciul altor chestiuni cu deplină liniște sufletească, de unde și urmează apoi surprinderile atât de neplăcute și păgubicioase.

Dacă este vorba a feri poporul de urmările îngrijitoare ale frământărilor de astăzi și a-l pregăti pentru reformele inevitabile ale viitorului, o datoriță mare și sfântă se impune întregii societăți culte române: a grijă ca acei factori culturali, indispensabili pentru existența și întărirea poporului, să stea la culmea chemării lor cu deosebire în aceste timpuri de cercare, cu atât mai vârtos, cu cât numai preotul poate și trebuie să fie în comuna sa totul în toate. Rolul lui nu-l poate purta nici una dintre clasele sociale, pe el nu-l poate și nici nu este bine a-l înlocui alteineva. Tocmai de aceea se recere apoi să și fie de un caracter firm neșovăitor, luptător însuflețit și isteț, conștient de greutatea misiunii sale și cu destulă lumină spirituală spre a putea impune și realiza ideile mai înalte.

Educațiunea de internat este mancă, tinerimei studioase nu i-se arată diferența între obiectele ce ard și nu ard, ci această tinerime e deprinsă la aceea, că toate obiectele ard și numai ascultarea și supunerea neconditionată sunt unicele virtuți, cu cari omul se poate fericii. Această educație, pe lângă unele avantagii neînsemnate, are urmări

de tot problematică pentru viața practică. Tînărul preot eșind în viața practică, considerat de colegii sei, în urma disciplinei bisericești, ca cel mai mic și fără nici o însemnătate, șovăește în dreapta și în stânga, până ce află pe acela, de care trebuie să asculte, și apoi: cum e sfântul așa e și tămăia. Apoi dacă mai luăm în considerare împrejurarea, că chiar între preoți sunt puțin: aceia, cari pot servi cu sfat și exemplu, precum și complezanța seducătoare a străinilor, cu cari tînărul preot vine în atingere, rățcirile nu au să surprindă pe nime.

Ce privește educația de internat, fiind bine normată și controlată și depinzând dela mai mulți factori, ea nu se poate îndreptă, dar tocmai de aceea se impune societății culte datorința deosebită de a câștiga pe preotul tînăr pentru sine și a-l ține în serviciul cauzelor mai înalte. Autoritatea bisericească, căreia este concretută conducerea bisericii, va da — în interesul cauzei sale proprii — subalternilor sei tot sprijinul posibil la educarea prin societate și formarea respective întărirea caracterului lor. În scopul acesta va adună pe toți luptătorii sei sub drapelul unității și-i va exercită și perfecționă în chemarea lor, îi va încurajă și îmbărbătă la munca binepricepută și folositoare în agrul Domnului, le va deștepta conștiința apartinerii laolaltă, conștiința comunității, le va întări intimitatea și colegialitatea între olaltă, le va deschide terenul să lucreze de sine stătători, dându-le ocaziune a se critica și a se îndreptă reciproc, ceea ce numai asociați în reuniune și respective în conferințe le va fi cu putință.

Pe lângă activitatea autorității bisericești, și cealaltă societate cultă, iubitoare de binele și prosperarea poporului, își are datorințele sale speciale, căci: «Das Genie bildet sich in der Stille, der Charakter nur in Weltgetümmel». Peste tot inteligența noastră va da mai multă atențiune și mai multă însemnătate persoanei preotului și nu va trece cu dispreț la ordinea zilei peste ea; îl va atrage în toate societățile și-l vor primi și vedeă cu bucurie în toate casele, precum eră primit preotul în timpurile vechi, și în urma acestui raport de stimă și intimitate preotul a și putut fi ceea ce a fost: stâlputernic al credinței străbune și al naționalității noastre, — pentru că este constatat, că cu cât mai mult este cineva neglijat și desconsiderat de societatea noastră, cu atât mai mult își va căută societate la aceia, cari îl apreciază mai bine. A-l căută numai înainte de alegeri și la cazurile de nevoie, atât rațiunea sănătoasă cât și experiența ne arată, că nu este de ajuns. «Cel ce are urechi de auzit, să înțeleagă».

Din aceste considerante preoțimea cu toată încrederea contează la sprijinul atât al autorității bisericești, cât și al inteligenței noastre.

Nicolae Grozu.

Turburări sângeroase în Rusia.

La 1 Mai s'au întâmplat în orașele Varșovia și Lodz din Polonia-rusească și în alte orașe ale Rusiei lupte sângeroase între muncitori și armată. Sângele a curs șiroaie, sute de vieți s'au stins și agitațiunea a ajuns la culme.

Vre-o 5000 muncitori au percurș la 1 Mai stradele Varșoviei cu steaguri roșii. Deodată s'au întâlnit cu un escadron de ulani și cu o companie infanterie. Armata a atacat mulțimea voinđ s'o împrăștie. S'au dat mai multe salve de pușcă și 36 muncitori au căzut morți, iar peste 100 muncitori au fost răniți. Această vărsare de sânge s'a întâmplat în strada Zelazna.

În strada Ierusalimului, tot în Varșovia, mulțimea revoltată a atacat armata. Iarăș s'au dat salve de pușcă. 25 muncitori au fost uciși, cam tot atâția au fost răniți.

În altă stradă un bărbat, ascuns după un zid, a pușcat asupra unei patrulă de soldați. Atunci soldații au puș-

Teatru de copii.

— Raport special pentru „Drapelul“ —

Piesa teatrală pentru copii „Roza din spinii“ — aranjată după cunoscutul basm german «Dornröschen» de dna S. Vlad-Radulescu, — ce a fost reprezentată Marți a treia zi de Paști, a avut reușită splendidă.

Succesul moral al acestei seri se datorește dnei Elena Dobrin, care prin pasul făcut de astădată ne dă să înțelegem că și mama trebuie să fie pedagoagă. Dna Dobrin adevăc și-a adunat pe lângă sine copile și copilași din diferite clase și, în timpul lor liber, i-a învățat să se ocupe de lucruri frumoase și folositoare lor. Limbă, dicțiune, maniere, gesturi elegante și prezentare sigură în public sunt produse de-ale întreprinderii de Marți după amezai; ear noi Români avem mare lipsă de acestea.

Avem lipsă de limbă curată românească, pe care în școli astăzi nu mai avem puțința de a o cultivă așa după cum ar trebui. Avem lipsă de dicțiune, pentru-că în școalele noastre, unde trebuie să se propună deodată și paralele două limbi, nu se poate câștiga flexibilitatea a nici uneia dintre aceste două limbi, și astfel ambele rămân greoaie pentru exprimarea ușoară a ideilor. Avem lipsă de maniere, căci prin acestea se reoglindează gradul de cultură al fiecăruia. Avem lipsă de gesturi elegante, căci de cele supărăcioase suntem prea cutropiți. Avem lipsă de siguranță

cat orbește asupra mulțimei nevinovate și pacifice de pe stradă. *Douăzeci oameni au fost uciși sau răniți.*

În apropiere de gara de Viena (tot în Varșovia) cineva a aruncat o bombă de dinamită asupra unei patruli de Cazaci. Trei Cazaci și un polițist au fost uciși. Cazacii, rămași în viață, au pușcat apoi asupra mulțimei, omorând și rănind mulți oameni.

Numărul persoanelor ucise și rănite la 1 Mai în Varșovia e prețuit ulterior la peste 300.

Iritațiunea muncitorilor din Varșovia e la culme. Socialiștii au decis să proclame greva generală a muncitorilor spre a da expresiune consternațiunii pentru sângele vărsat.

Toate prăvăliile și uzinele din Varșovia sunt acum închise. Circulația stagnează.

La Lodz (Polonia-rusească) încă s'au întâmplat ciocniri sângeroase. Muncitorii au atacat pe soldați cu petri. Armata a pușcat asupra muncitorilor. Mai mulți muncitori au fost uciși sau răniți. Muncitorii din fabrici s'au pus a doua zi în grevă. Fabricile au fost închise. Circulația pe strade s'a întrerupt. Populațiunea e în mare febrere.

Numărul muncitorilor greviști din Lodz se urcă la 75.000.

La Kalisch (Polonia-rusească) soldați au pătruns în biserică și s'au năpustit asupra credincioșilor, cari cântau cântări patriotice, rănind pe mulți. Biserica a fost apoi închisă și sfințită din nou.

Informațiuni.

Părechea regală română la Abbazia. Regele Carol al României și regina Elisabeta sosesc la 7 Mai în Abbazia și vor petrece acolo mai mult timp.

Domnitori în călătorie. Zilele trecute a sosit la Viena regele saxon Fridric August și este oaspele Monarhului nostru. În același timp împăratul Germaniei Wilhelm și împărăteasa au sosit la Veneția, iar regele Angliei Eduard petrece de câțva timp la Paris.

Di Pompiliu Cioban, cand. de adv., cunoscut și în societatea română din Lugoj, a fost promovată Sâmbătă în 29 April n. doctor în științele juridice la universitatea din Budapesta.

Fidanțări. Elena Hosszu de Meșteacăn — Dr. Ioan Vajda-Voevod de Gârbou, logodiți. Cluj, Mai 1905. — Di Dr. Pompiliu Cioban, candidat de avocat, s'a fidanțat cu dragălașa dsoară Aurelia Popovici, fiica dlui Isaia Popovici, paroh în Silha (lângă Lugoj). Sincere felicitări!

Di Dr. Augustin Deac a dat cenzura de avocat la Târgu-Mureșului. Noul avocat român își deschide cancelaria advocațională în Orăștie.

Congregațiunea ordinară de primăvară a comitatului Caraș-Severin e convocată pe Luni 15 Mai n. și zilele următoare la orele 9^{1/2} înainte de amiază, în sala cea mare a comitatului.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Doamna Ecaterina Dr. Maier nasc. Iorga-Burenica din Lugoj a donat bisericii rom. gr.-or. din Budapesta un tetrapod frumos; velința tetrapodului e din catifea roșie, pe care e brodată cu fire de aur icoana sf. apostoli Petru și Pavel. A mai donat acoperământul pe sf. potir și pe disc, precum și sf. aer. Toate aceste daruri scumpe au fost lucrate cu multă artă de dna Dr. Maier. Sfințirea darurilor prețioase s'a săvârșit în Dumineca Floriilor.

Di Paul Puhallo, colonel în statul maior și șef al biroului pentru operațiuni bellice, a fost distins prin Maj. Sa împăratul cu marele ord. Leopoldin. Tot odată a fost înaintat la gradul de general-major în același stat maior. Decoratul este frate dulce al soțului decedat al dnei Emilia Puhallo n. Lungu, cunoscută și bine apreciată noastră scriitoare, din al cărei condeiu am adus de repetite ori articoli originali scriși și anume pentru ziarul nostru.

Părintele Pavel Boldea... protopop militar. Din Viena ni-se comunică, că Maj. Sa împăratul și Regele Francisc Iosif I a

numit pe compatriotul nostru, pe preotul militar din Viena Pavel Boldea — protopop militar și actul preinvaltei numiri a sosit chiar în prima zi de Paști. Colonia română adunată Duminecă seara în adunarea socială a «Clubului român» în restaurantul «Magistrat» a și dat expresie sentimentelor ei de bucurie și prin rostul d-lui Doctor Pomfiliu Dan, consilier aulic, prin un discurs solemn a felicitat după merit pe bravul nostru protopop militar. **Marți au avut loc ovațiuni și după serviciul divin,** când dl protopop a binevoit a întruni la masa sa ospitală pe reprezentanții «Clubului român», pe mai mulți Ardeleni, Bănățeni, Bucovineni și Români din regatul liber. De Dumnezeu, ca dl protopresbiter Pavel Boldea să fie și în viitor tot așa vesel, vioiu și Român bun, bucurându-se încă mulți ani de cinstea de care pururea a fost și este părtaş.

Sfintele Paști la Viena. Cu datul de 2 Mai st. n. ni-se scriu următoarele din Viena: Serbătorea sfintelor Paști s'a serbat și anul acesta cu mare solemnitate deamă de Românii din Viena și de «Clubul român», care a luat inițiativa și a făcut un călduros apel, ca membrii coloniei române să participe în număr cât mai mare la serviciile divine, ce se țin aici cu mare solemnitate militară. Sâmbătă în săptămâna patimilor după serviciul divin, la care au participat mulți din colonia română, s'au mărturisit și împărtășit cu sfânta taină a cuminecturii multe dame române și peste 60 de elevi și eleve ale diferitelor institute. Dintre acestea, durere, se află peste 40 de fice de români numai în claustrul străin de neamul nostru «Notre Dame de Sion», partea mai mare orginare din România. Duminecă în 30 April la 4 ore dimineața s'a celebrat învierea, la care mormântul a fost priveghiat și cu spalir din partea alor 8 suboficieri și 48 voinici ai regimentului de infanterie 51. Întreg ceremonialul a decurs cu pompă și paradă, ear respunsurile le-au executat corul format de soldați români instruați de protopopul nostru militar dl Pavel Boldea. Tot așa de înălțătoare a fost și liturgia celebrată Luni în 1 Mai st. n. la 10 ore a. m., la care afară de soldații români aflați în Viena și colonia română, au mai participat și o mulțime de streini. Meritul la reușita acestor festivități îl are «Clubul român», care a animat membrii coloniei să participe la biserică, dar cel mai mare merit îl are dl protopop Pavel Boldea, care știe să servească și să predice așa de frumos și care se bucură de iubirea tuturor, cari au avut ocaziune să-l cunoască ca om social, preot și ca Român.

† **Mihail Pattyanszky de Visag,** fratele deputatului dietal al cercului Lugoj Alexiu Pattyanszky, a încetat din viață la Budapesta în etate de 67 ani. În mormântarea a avut loc tot la Budapesta după ritul bisericii gr.-catolice.

Emigrările cresc continuu. Săptămâna ultimă au emigrat în America și mai mulți cetățeni ungari, decât în săptămâna precedentă, și anume au emigrat 6187 ungureni, între cari 1051 Maghiari, 2445 Slovaci, 1738 Șvabi, 897 Croați și 56 Români. Dintre emigranții români 6 s'au stabilit în statul New-York, 3 în Pensylvania, 43 în Ohio și 4 în New-Yersey.

Nou institut român de credit. În Deva este în înființare un institut român industrial-economic și de credit sub firma «Industria», societate pe acții. Capitalul social va fi de 100.000 coroane în 1000 acții à 100 coroane.

Româncă serbătorită la Abbazia. La vestitul loc de cură, Abbazia, aproape de Fiume, s'a dat la 13 April n. un concert mare sub patronagiul principesei Adelina de Luxemburg, asistând public foarte distins din toate părțile Europei. La concert a debutat și dsoara româncă Valeria Opris, fiica dlui Petru Opris, director de postă și telegraf în Cinci-Bisericii (Pécs). Dsoara Opris a cântat solo-ul de violină din «Fantazia lui Faust» de Wieniawski și s'a manifestat ca artistă adevărată în manuirea arcușului cântând cu atât sentiment, încât publicul distins i-a făcut ovațiuni mari de admirațiune. Punctul, în care a debutat și excelat dsoara Opris, a

fost punctul de forță al programului. Dsoara Opris a făcut onoare Românilor în fața distinsului public străin.

Curtea cu jurați. Pentru sesiunea din Mai a curții cu jurați de pe lângă tribunalul regesc din Lugoj au fost sortiți următorii jurați: Ordinari: Max. Grosz, Ioan Bela Nagy, baron Ladislau Barboezy, Bruno Wolmann, Lud. Mendl, Coloman Szabó, Robert Nickmann, Toma Schuster, Dr. Constantin Manea, Marcu Weisz, Ioan Székely, Emil Tannadi, Iosif Jäger, Francisc Wach, Dr. Otto Szirmai, Francisc Bihari, Constantin Grozavescu, Iuliu Koronghy, Andreiu Kubányi, Dr. Izidor Pop, Victor Seyfried, Samuel Deutsch, Anton Berényi, Carol Elek, Wilhelm Pöschl, Carol Lehmann, Anton Ditrich, Ioan Balassa, Alex. Augustin jun. Samuel Grünbaum. Suplenți: Herman Mozes, Carol Nagy, Augustin Csakány, Coloman Horváth, Lad. Körösi, Iosif Sinkovich, Iosif Pöleskei, Anton Weigand, Bela Szende, George Schmidt.

Da Biserica-albă se anunță, că cetățeanul acestui oraș Adrian E. Schmidt a cumpărat teritoriul numit «Prinzenhal» de lângă oraș și l-a dăruit apoi orașului, ear primarul Ioan M. Roșu a făcut o fundațiune de 2000 coroane pentru a se zidi un sanatoriu pe teritoriul dăruit de Schmidt.

„Lucașărul“. Nr.-ul de Paști al excelentei reviste române «Lucașărul» din Budapesta a făcut publicului român iubitor de literatură cea mai plăcută surprindere, pentru că acest număr e închinat celui mai mare și mai iubit poet în viață al Românilor, lui George Coșbuc. Prima pagină e împodobită cu portretul poetului, ear pe celelalte pagini aflăm ilustrațiuni din viața lui, și anume: G. Coșbuc ca octavan, casa natală a poetului, satul lui natal Hordou, părinții poetului, fratele poetului: Aurel, familia poetului, Leon Coșbuc fratele poetului, sora poetului, cu soțul ei, preotul Zagrai, gimnaziul vechiu din Năsăud, Alexandru Coșbuc. Sumarul acestui Nr. al «Lucașărului» este: 1) «Așteptare», poezie de Octavian Goga; «Coșbuc» de Dr. Sextil Pușcariu; «Despre Coșbuc» de Russu-Șirianu; «Împăcare» de I. Agirbiceanu; La «Badea George» de V. Cioflec; «George Coșbuc» schiță biografică și bibliografică, de Oct. C. Tăslăuanu; «Fire de tort» (lui G. Coșbuc) poezie de Maria Cuntăan. «Lucașărul» apare de 2 ori pe lună la Budapesta, IV, Strada Zöldfa, 7. Abonamentul 12 cor. pe an. Ediția de lux 20 coroane pe an.

Ajutorarea țăranilor români lipsiți. Ministerul român de interne a fost înștiințat, că din cele 11 milioane kilograme porumb, destinate a fi distribuite țăranilor lipsiți, au fost distribuite deja 3 părți și până la 1 Mai v. va fi distribuită întreaga cantitate. Comunele, cărora va fi distribuită această cantitate de porumb, sunt 121 la număr, ear capii familiilor ajutate sunt 42.297 la număr.

Concert în Caransebeș. Societatea română de cântări și muzică din Caransebeș aranjază la Dumineca Tomei 24 April (7 Mai) 1905 în sala mare a otelului «La pomul verde» concert cu următorul program: 1. G. Musicescu: «Fiii României», cor mixt cu orchestră. 2. I. Vidu: «Răsunetul Ardealului», cor mixt cu solo de mezzo-sopran, susținut de dsoara A. Dumitrescu. 3. Adam: «Junimea pariziană», cor mixt. 4. Yradier-Hirsch: «La Paloma» (Porumbița), cor mixt. 5. «Târgul din Pompei», din opera «Ione», cor mixt cu orchestră. După concert urmează dans. Inceputul la orele 8 seara. Prețul de intrare: loc I 2 cor., loc II 1 cor. 60 bani, loc III 1 cor. 20 bani, loc de stat 1 cor. Bilete de intrare se vând la librăria diecezană.

Reprezentăție teatrală în Timișoara. Elisabetin Tinerimea română din Elisabetinul Timișorii aranjază Sâmbătă (ziua sf. George) în ospătaria «Erzsébet» (Novotny) — în scopul înzestrării bisericii gr.-or. române din loc — petrecere dansantă împreună cu reprezentațiune teatrală și declamatorică. Programul este următorul: 1. «Grija mamei», poezie de Maria Cioban, declamată de dsoara Aurora Stroia. 2. «Prima rochie lungă», monolog de

Iosif Vulcan, predat de dsoara Ecaterina Milea. 3. «Rusalele», vodevil într'un act de V. Alecsandri. 4. «Poporul român», poezie de Iosif Vulcan, declamată de dsoara Maria Kammergruber: Urmează apoi dans. În pauză vor fi jucate jocurile naționale «Călușerul» și «Bătuta». Ne surprinde neplăcut faptul regretabil, că în ordinea dansurilor e luat atât înainte, cât și după pauză dansul «Csárdás» și nu înțelegem zelul «patriotic» al comitetului aranjator.

Ședință festivă. Societatea de lectură dela institutul pedagogie-teologic gr. or. rom. din Arad aranjează la 24 April (7 Mai) ședință festivă în sala mare a institutului. Ofertele marimonioase se primesc cu mulțămită și se vor cvita pe cale ziaristică. Programul este următorul: 1. T. Lugojan: «Învier», cor. 2. P. Popa, presid. soc.: «Cuvânt de deschidere». 3. T. Lugojan: Cântecce populare: a) «Spune-mi...» b) «Fă-mă Doamne...», cor. 4. Mihail Eminescu: Fragment din satira III, decl. de T. Vulpe, teol. c. III. 5. Abt: «Serenadă», cor. 6. P. Popa, teol. c. III: «Armonia între știință și religione», dizertație. 7. Wachmann: «Floare floricea», cor. 8. V. Alecsandri: Din «Despot Vodă», act. II, pred. de E. Drimba și G. Cosma, ped. c. IV. 9. *: «Azi», cor. 10. T. Mariș, ped. c. IV: «Școala în raport cu viața», dizertație. 11. T. Lugojan: «Frunză verde foi mărunte», cor. 12. T. Speranță: «Naitu Viteazul», decl. de A. Bota, teol. c. I. 13. T. Lugojan: «Ca la Breaza», cor.

Vremea în Mai. Falb, pe când trăia, a prevestit, că în luna Mai 1905 va fi vremea: dela 7—10 Mai moroasă și rece; temperatura subnormală; ploii extinse. Dela 11—15 Mai: temperatura se urcă și trece peste temperatura mijlocie; ploile scad; se face timp uscat și senin. Dela 16—21 Mai: vremea devine iarăși rece și moroasă; ploii nu prea sunt. 22—26 Mai: temperatura e subnormală; ici-coleă ploii neînsemnate; vremea în genere e senină. Dela 27—31 Mai: vremea la început e schimbăcioasă, apoi senină și uscată; temperatura se urcă peste temperatura mijlocie; ploile cresc.

Școlar gimnazist... criminal. Alaltăeri dimineața Lud. Dudás, școlar în clasa VII a gimnaziului din Zenta, a pușcat cu un revolver asupra colegului seu Katoa Imre și l-a rănit mortal. Crima s'a întâmplat în școală. Cei 2 băieți fuseseră prietini buni, dar în timpul din urmă se certaseră rău.

Brutalitate. Duminecă noaptea își petreceau în cafeneaua Malcher din Brașov o societate de oficieri și o societate de civili sași. Oficierii dela o vreme se turmentaseră și au început să arunce cu sticle și păhare asupra oaspeților civili. O bucată de sticlă a rănit pe un domn sas, Iulius Hornung, care apoi a protestat în ton liniștit contra purtării scandaloase a oficerilor. La aceasta locotenentul de husari Hugo Köhler a scos sabia și l-a lovit pe Hornung în cap rănindu-l grav. Civili din cafenea erau cât p'aci să se ia la bătaie cu oficerii, cari scosuseră sabia, dar a intervenit poliția și a evitat eventuala baie de sânge.

Castele jefuite. Făptuitori necunoscuți au intrat noaptea în castelul dela Boldur (lângă Lugoj) al lui Palik-Ucsevny și au furat 2000 coroane și bijuterii în valoare de 1000 coroane. — În aceeași noapte tâlhari necunoscuți au pătruns în castelul lui Nikolics Mihály din Moldova (com. Caraș-Severin) și au dus cu sine 1000 coroane și bijuterii de mare preț. Un servitor, cu numele Fazekas, care a voit să prindă pe tâlhari, a fost ucis.

Advocat ucis. Avocatul Dr. Szücs Sándor din Mezótur a fost pușcat pe stradă ziua 'n ameză mare de economul Csekő Máthé. Pricina omorului este, că Csekő perduse un proces ce-l avea cu frate-seu, care avea ca avocat în proces pe Szücs.

Măcel înfricoșat. Bulgarii și-au răsunat cumplit asupra Grecilor, pentru măcelurile săvârșite de bandele grecești la Zagoricani. Anume o bandă bulgară, constătătoare din 80 bărbați, au atacat orașelul grecesc Plissura și au măcelărit șasezeci de Greci.

BIBLIOGRAFIE.

Am primit:

Poezii, de Maria Cioban. Arad, 1905.
Un volum de 80 pagini. Prețul 1 coroană.

Liturghia Sf. Ioan Gură-de-aur, pusă pe note muzicale după melodiile celor opt glasuri bisericesti și armonizată pentru coruri mixte de 4 voci, de Iuliu Bircu, învățător, cantor primar și dirigent al corului Reuniunii române de cântări „Armonia“ din Tievaniul-mare. Prețul 5 coroane.

Carte de citire pentru clasa I și II gimnazială și reală, pentru seminare pedagogice și pentru școale confesionale de fete, — de Ioan Popoa, fost profesor la gimnaziul român din Brașov. Re-vidată de Dr. Constantin Lăcea, profesor. Brașov, 1905. Ediția a V-a. Editura librăriei Zeidner. Un volum de 258 pagini. Prețul 2 coroane 40 bani + 20 bani porto postal.

VARIETĂȚI.

Ouăle ca aducătoare de boale. Un medic italian a constatat, că prin consumație de ouă ușor poate omul contracta boale grele. S'a dovedit, că bacterii, ca bacili de tifus și de difteritis pot ușor pătrunde în albușul, ba chiar și în gălbenușul oului, unde află teren acomodat de nutriție. Dar pericol este numai la ouăle crude, pe când ouăle ferte exclud orice primejdie.

Producțiunea aurului în lumea întreagă. În Statele-Unite s'a publicat un document interesant despre creșterea producțiunii aurifere în ultimii 50 ani. În 1851 producțiunea aurului a fost de 6,873.064 uncii (uncie = 31 gr.), în valoare de 142.1 milioane dolari (1 dolar = 5 coroane). În 1876 ea s'a urcat la 9,820.075 uncii, în valoare de 203 milioane dolari. În 1900 producțiunea aurului a fost de 12,684.358 uncii, în valoare de 262.2 milioane dolari. În 1904 ea s'a urcat la 16,926.109 uncii, în valoare de 358.9 milioane dolari. Până'n 1885, principalele țări producătoare au fost Australia, Statele-Unite și Rusia. Începând din 1886 se ridică îndată Africa între primele țări aurifere. Dela 1896 câmpiile dela Klondyke (Canada) vin să urce recolta aurului, întrecând producțiunea rusă, fără însă a ajunge la producțiunea celorlalte țări sus numite. India și Mexico progesează abia de 4 ani în privința producțiunii aurifere. Dela 1885 până la 1904 extracțiunea aurului a fost de peste 20 miliarde de franci. Financierii și statisticienii prevăd o creștere și mai mare a producțiunii aurifere în lume.

141. vęgr. szám. 1905.

Árverési hidetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lugosi kir. járásbíróság 1901. évi V. I. 1818. számú végzése következtében Dr. Jurca Cornel ügyvéd által képviselt „Lugosána” takarékos és hitelintézet javára Petrescu Salamon ellen 200 kor. és jár. erejéig 1902. évi feb. hó 22-én fogantatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 749 kor.-ra becsült butorok, tinó, lovák és szélrostaóól álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a lugosi kir. járásbíróóság 1901. évi V. I. 1818/9. számú végzése folytán 200 kor. tökekövetelés, ennek 1900. évi augusztus hó 23 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 102 kor. 79 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Szkeus községben alperes lakásán leendő eszközlésére

1905. évi május hó 13-án d. e. 11 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érített ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérők becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Lugoson, 1905. évi apr. hó 28.-án.

Frank Zoltán

Nr. 93. 1—1). kir. bir. végrehajtó.

Un candidat de avocat cu praxă, caută urgent

Nr. 88 (3-2)

dl Dr. Pompeiu Marcu,
advocat în Lugoj.

Dela primăria orașului Lugoj.

Nr. 3870.

ad. 1905.

Publicațiune.

Reprezentanța orașului Lugoj în ședința ținută la 23 Martie a. c. a decis, ca curățirea și udarea stradelor să se dea în arândă pe calea licitațiunii minuende și pe lângă condițiunile subșternute și ratificate prin reprezentanța opidană. În scopul exarândării se va ține licitațiune minuendă cu oferte în scris la 13 Mai a. c. 10 ore a. m.

Reflectanții sunt poftiți a-și înainta ofertele provăzute cu timbru de 1 coroană și cu vadiu de 3000 coroane la subscrisul primar până la termenul sus indicat. Oferte întârziate sau defectuos ajustate, nu se vor lua în considerare.

Oferentul are să declare în oferta sa, că cunoaște condițiunile detaliate.

Condițiunile detaliate se pot vedea în decursul orelor oficioase în cancelaria senatorului opidan Lad. Balogh.

Ofertele sunt a se face pe timp de un an.

Lugoj, 27 April 1905.

Marsovszky,

P. P. 15 (3-1).

primar.

AVIZ.

Prin aceasta se publică, că „Săcana”, asociațiune de păstrare și anticipațiune în Sacul, în urma decizului tribunalului din Lugoj Nr. 2597/1905 s'a dizolvat, după ce adunarea generală ținută la 19 Februarie 1905 st. n. a decis dizolvarea.

Creditorii asociațiunii sunt rugați, ca să-și valideze pretenziunile cel mult în decurs de 6 luni dela a 3-ia publicare a acestui aviz.

Sacul. 23 April n. 1905.

Direcțiunea.

Nr. 89 (3-2)

AVIZ.

Se aduce la cunoștință publică, că tribunalul, în locul dizolvatei asociațiunii de păstrare și anticipațiune „Săcana”, a înprotocolat în registrul firmelor firma

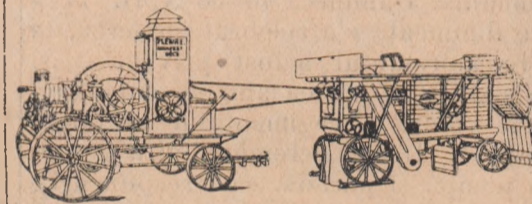
„Săcana”, institut de credit și economii, societate pe acții în Sacul.

Sacul. 23 April n. 1905.

Direcțiunea.

Nr. 90 (3-2)

B. DÉNES, BUDAPESTA, VI, Váci-körút 61.
Reprezentanța generală și magazin al fabricii imp. și reg. priv. de mașini și motori „urmașul lui Brauner & Klasek Ing. E. Plewa”

recomandă

MOTORI de 2 - 100 HP.

de benzin, gaz și aburi.

Locomobile de benzin de 2-20 HP, stabilimente de gaz absorbitor în orice mărime. Cheltuelile de uzină 2-3 bani pe HP și pe oră. Prețuri estine. Solviri favorabile.

Catalogul prețurilor gratis.

Se caută reprezentanți solizi în provincie. Nr. 66 (12-5)

Blane în toate speciile.

Nr. 87 (2-1)

CASA

I. GRUESCU, LUGOJ.

Tăstrează blanele în timpul verei.

Prețuri moderne.

Dr. Stefan Petrovici

advocat în Lugoj

Nr. 86 (5-2)

anunță, că și-a mutat

locuința și cancelaria advocațională

în casa nouă a institutului

«Poporul», Lugojul-român.

Publicațiune.

Din partea comitetului central al comitatului Caraș-Severin se face prin aceasta cunoscut, că în sensul § 41 al art. de lege XXXIII din 1874. respective § 146 al art. de lege XV din anul 1899, lista alegătorilor precum și lista despre cei rămași afară, din fiecare comună, sunt revăzute și puse în ordine alfabetică.

Aceste liste se pot vedea în comune mari și cu magistrat ordinar la respectivul jude comunal; ear în comune mici sub supraveghierea unui membru al antistiei comunale la respectivul notar cercual ori comunal, și în fine la comitetul central

dela 5 Mai până inclusive 25
Mai a. c.

dimineața între 8 și 12 ore, ear după ameezi între 2 și 6 ore.

Fiecare alegător poate prezenta reclamațiunile referitoare atât la persoana proprie, cât și la lăsuarea în listă sau lăsarea nejustă din listă a vre-unui alegător, într-un cât respectivul ar fi luat în lista cercului electoral respectiv

dela 5 până la 15 Mai a. c.

Aceste reclamațiuni trebtesc prezentate la comitetul central, la antistia sau la notarul acelei comune sau oraș, ale căror liste provizorii despre alegătorii primiți sau scoși din listă sunt excepționate prin reclamațiuni. În toate aceste locuri trebtesc induse aceste reclamațiuni după seria intrării lor într-un protocol deschis anume spre acest scop, însemnându-se pe fiecare act ziua intrării.

Observațiunile contra rugărilor sau recurselor date pentru rectificarea listelor au să fie prezentate în restimpul dela

16 până la 25 Mai a. c.

tot la acel loc, unde sunt prezentate recursurile excepționate.

Toate recursurile și observațiunile dimpreună cu protocolul de exhibite trebtesc subșternute, îndată după expirarea termenului precluziv, la comitetul central care va decide asupra lor. În contra acestor decize se pot recurge

în decurs de 10 zile computate dela inmanuare sau dela publicarea deciziunilor

și recursurile aceste trebtesc prezentate la președintele comitetului central comitatens.

Dat din ședința comitetului central al comitatului Caraș-Severin ținută în Lugoj la 15 April 1905.

Carol Fialka,

vicecomite,

ca președinte al comitetului central.

P. P. 14 (3-2)

Prima soc. gen. ungară de asigurare, Budapesta.

II. Afaceri de asigurare a vieții.

IEȘIRI.

A 47-a încheiere de socoți din 1 Ianuarie până în 31 Decembrie 1904.

INTRARI.

	Cor.	f.	Cor.	f.		Cor.	f.	Cor.	f.
Taxa obligațiunilor amortizate	910022	42			Rezerva de taxe transpusă din anul trecut			84297931	92
Pentru obligațiuni rescumpărate	1446750	45			Taxe încurse: după obligaț. încheiate în anul curent	1887863	58		
Suma plătită după cazurile de moarte	3219298	13			după obligaț. încheiate în anii trecuți	13249532	38		
Pentru capitale de înzestrare decăzute	3429026	46			Câștigurile folosite pentru urcarea capit. de asigurare	70026	84	15207422	80
Replătirea taxelor în urma cazurilor de moarte la asigurările de căsătorii	70749	84			Competințe			337662	25
Rezerva pagubelor pendente și a reînapierilor de taxe	713097	81			Venit după interese			3734930	99
Rezerva capit. de căsătorie pendente	296765	40			Rezerva pentru reînapierea pagubelor și taxelor pendente în anul trecut			606836	21
Pentru rente anuale	358931	56			Rezerva capitalului de înzestrare pendente în anul trecut			368970	76
Taxe de reasigurare	461815	69							
Pentru timbre	290236	15							
Chirie, taxe postale, tipărituri, cheltuieli de drum și altele	900822	11							
Plățile officianților	273578	03							
Dare	30869	96							
Taxe medicale	176786	09							
Cheltuieli pentru câștigare și pentru încasare de taxe	1109119	77							
Rezerva asigurărilor sorțite	12000	—							
Descrierea pretenziunilor neincasabile	38821	08	13740690	95					
Rezerva de taxe la finea anului			89950532	23					
Profit pe anul 1904			802531	75					
			104493754	93				104493754	93

ACTIVA.

Contul Bilanțului la 31 Decembrie 1904.

PASSIVA.

	Cor.	f.		Cor.	f.
Hârtii de valoare	78.361,359	cor. 43 bani și anume:	Rezerva taxelor	91.955,529	cor. 69 bani
2.749,800 cor. v. n.	magyar kir. 4% -os koronajradék 98 koronával	2694804	după retrag. rezervei taxelor de reasigurare	2.004,997	cor. 46 bani
8.829,400	magy. földhitelint. 4% -os záloglevelek 99 kor. 40 f.	8776423	Fond de siguranță		871661
15.649,600	in. földhit. 4% -os talajjav. és szab. zálogl. 98 k. 20 f.	15367907	Câștigul capitalului de înzestrare		698141
10.985,200	magy. földhitelint. 4% -os korona-zálogl. 99 k. 25 f.	10902811	Rezerva înapoierii pagubelor și taxelor pendente		713097
9.308,400	pesti m. keresk. bank 4% -os korona-zálogl. 98 k. 25 f.	9145503	Rezerva capitalului de înzestrare pendente		298765
2.993,800	kisbirt. orsz. földhitelint. 4% -os zálogl. 100 kor.	2993800	Contul grupelor de supravețuire		193739
14,000	kisbirt. orsz. földhitelint. 5% -os zálogl. 100 kor.	14000	Taxe plătite înainte pe anii 1905 - 1907		21470
2.990,000	magy. orsz. közp. takp. 4% -os zálogl. (april) 98 kor.	2930200	Câștiguri neridicate din anul 1903		32
500,000	magy. orsz. közp. takp. 4% -os zálogl. (juni) 97 k. 25 f.	486250	Rezerva asigurărilor sorțite		12000
812,000	magy. orsz. közp. takp. 4% -os zálogl. 100 kor.-val	812000	Pretenziunile institutelor de reasigurare și altele		244990
5.315,400	egyeseit. bpesti takp. 4% -os zálogl. 98 kor. 25 fiil.	5222380	Profit pe anul 1904		802531
600,000	belvárosi takarékp. 4% -os záloglevelei 100 kor.	600000			
28,000	pesti hazai első takp. egyes. 4% -os zálogl. 98 k. 50 f.	27580			
57,200	magy. jelz.-hitelb. 4% -os nyer.-kolcs. kötv. 132 kor.	75504			
Magy. jelz.-hitelbank 4% -os kölcsön 14 drb. nyerej-jegye 44 koronával		616			
4.940,000 cor. v. n.	magy. jelzáloghitelb. 4% -os záloglevelei 98 k. 5 f.	4853550			
520,000	magy. jelz.-hitelbank 4% -os zálogl. 100 koronával	520000			
Besztercebányai-brezovai és piski-vajdahunyadi vasuti els. kötvény		1498728			
7.970,000 cor. v. n.	triest-parenzoi h. é. v. 4% -os elsőbs. kötv. 99 kor.	7890300			
1.500,000	„Rudolfbahn“ államadósság 4% -os kötv. 100 kor.	1500000			
1.000,000	Wiener Verkehrs-Anlagen-Anleihe 4% kötv. 100 k.	1000000			
440,000	egyeseit. államadósság 4% -os ezüstjár. (april) 100 k.	440000			
60,000	egyeseit. államadósság 4% -os papírjár. (február) 100 k.	60000			
363,700	Lire olasz 5% -os járadék és kamatai	356725			
Hârtiile de valoare ale grupelor de supravețuire: 196,200 cor. v. n.					
renta de coroana 4% ung. reg. à 98 cor.		192276			
Interese scadente în 1904		674772			
Împrumuturi ipotecare		244588			
Împrumuturi pe obligațiuni		9443759			
Împrumuturi pe obligațiuni reasurate		9092			
Datoria centralei pe cont curent		2356377			
Datoriile agenturilor guvernatoare și principale și altele		2717012			
		93806963			93806963

Eugen Steiner,
contabil pentru asigurarea vieții.

Budapesta, 31 Decembrie 1904.

Teodor Gergely,
șeful contabilității centrale.

Dir ecțiunea:

Baron Fridric Harkányi.

Ludovic de Jeney.

Sigmund de László.

Wilhelm de Ormody.

Contele Ferdinand Zichy.

Carol Szende, vice director.

Această încheiere de socoți precum și acest cont al bilanțului l-am cenzurat și l-am aflat corespunzător dispozițiilor cuprinse în lege și statute, ear punctele siguratice le-am aflat în consonanță perfectă cu cărțile principale și ajutătoare.

Nr. 85 (1-1)

Budapesta, 6 Martie 1905.

Comitetul de supraveghere:

Conrad Burchard-Bélaváry.

Josif de Hajós.

Titus de Németh.

Baron Géza Radványky.

A sosit!

A sosit!

A sosit!

Noutăți senzationale

în

haine pentru domni, băieți și copii

pentru sezonul de primăvară și de vară

în magazinul

KLEIN MIKSA, Lugoj

Strada Széchenyi 3.

Total e lucrat ca după măsură. — Prețuri foarte eftine. — Serviciu solid.

Lugos rend. tanács város polgármesterétől.
3154. sz.
kig. 1905.

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy Lugos város területén lakó minden férfit, a ki magyar honos s folyó

esztendőben legalább 26-ik életévét betölti, a magyar nyelvet érti, azon írni és olvasni tud és évenként legalább 20 korona egyenes állami adót köteles fizetni: a mennyiben pedig időleges adómentességet élvez. husz korona egyenes államadónak megfelelő értékű vagyonnal bír. vagy az adózásra való tekintet nélkül, köztisztviselő, lelkész, a ma-

gyar tudományos akadémia tagja, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajós kapitány, gazdasz, gyógyszerész, vegyész, erdész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá az, a ki a felsőbb művészeti vagy más felsőbb szakiskolát elvégezte, végül a ki a középiskolai záró vizsgát letette, folyó évi május hó 19, 23, 25 és 27-én a hivatalos

órak alatt az esküdtképes egyénekre szerkesztendő alaprajstromba való felvétel végett Balogh László városi tanácsos iródájában személyesen vagy meghatalmazott által jelentkezhetik.

Lugoson, 1905 évi május hó 2-án

Marsovszky, s.
P. P. 16 (3-1) polgármester.

Cum Te cheama pe D-ta?

În viața fiecărui om sunt momente, cari îi pot aduce pentru toate timpurile fericirea, bunăstarea. Poate că numărul lozului de classă, care număr stă lângă numele D-tale, va fi tras cu un câștig mai mare decât în proximele trageri! Fă D-ta o probă de noroc cu numărul lozului de classă însemnat lângă numele D-tale în lista de mai jos, care număr exclusiv în colectura principală

CAROL KISS & Co., Budapesta, Erzsébet-körut 19, se poate capata.

MARE e norocul la KISS!

Adam 7484	Darnaj 64615	Gyürki 64246	Katz 21981	Lombos 41629	Pártay 102106	Schramm 102178	Tasnády 8527
Altmann 108109	Déles 39593	Gyűszű 108064	Kecsi 91941	Lónyai 21821	Pápper 39599	Schuler 60123	Taussig 24785
Antok 102271	Demmeier 8384	Haas 92592	Kehrer 102586	Lorant 8253	Pártos 21962	Schuster 90694	Telléri 156099
Alsprung 20569	Dömötör 27200	Hadfy 39742	Kelemen 5203	Lorencz 102161	Pasztor 8103	Schwab 21801	Telka 105985
Azner 41642	Domján 67641	Hajdu 23147	Keler 90763	Lövinger 46949	Péczely 64785	Schwartz 108459	Tilger 108007
Aufricht 90653	Deutsch 21919	Hajnal 2337	Keppich 27990	Lövy 39579	Pencza 80657	Seeburg 90705	Timár 64584
Baan 13271	Dreher 8278	Halász 106065	Kerek 38891	Lövenstein 106045	Perics 64579	Seffler 102294	Tószegy 22237
Balázs 107229	Dreihahn 108017	Harsányi 102182	Keresztes 106154	Luka 102213	Perisits 22267	Selmozer 108002	Török 107173
Balogh 102121	Duda 103942	Havas 90722	Kerznar 90736	Lukács 91911	Pederdy 8346	Semsey 67640	Tullics 102274
Bandl 94923	Duskow 91939	Haugeneter 59435	Khelendorfer 108417	Lukács 39418	Petró 22289	Semsey 23115	Udvardy 20558
Bánlaky 79830	Egi 8350	Hegedűs 91934	Khin 102260	Luku 22224	Petrovics 39745	Sentil 108075	Ujfalusi 39744
Bartal 39747	Eiffensperger 108095	Heger 21963	Kick 21903	Makatzi 13355	Plechl 108421	Simon 22215	Ujlaki 8130
Baum 90742	Engels 91940	Heim 8360	Kirjakovszky 39487	Makra 8221	Pirez 21913	Simoh 12718	Umheiser 107158
Baumann 108412	Enyedi 21889	Heinisch 108982	Kiss 8265	Markovits 27187	Polszterer 108074	Skolaut 90712	Urban 102594
Bazel 103940	Erdei 106035	Hermann 103947	Kitiskan 21815	Markus 90650	Popovics 90714	Somdecker 108041	Urbanek 48160
Beer 8199	Erdélyi 39433	Hertelendy 93384	Klein 108089	Marmorstein 33899	Poroszkay 21897	Somjai 102585	Váczi 60117
Belicska 21985	Faragó 21964	Hirsch 39440	Klempai 106193	Masabéla 34093	Posztics 3359	Sonnenberg 90737	Varga 22255
Bellai 64502	Fay 8336	Hoffer 22259	Knobloch 91316	Megyessy 8145	Pollak 107233	Soós 60081	Várkonyi 37799
Bencsik 27186	Fehér 108030	Hoffmann 13246	Knopp 21886	Meiwurm 38881	Puskás 94703	Stadthammer 33844	Várnay 102289
Berkes 108114	Fernbach 39466	Hollósi 8274	Koczka 8218	Meleny 108078	Putics 24776	Stark 8137	Vattai 39600
Berecz 105987	Horka 48174	Horka 105976	Kohn 21881	Mencza 90703	Putnoky 46907	Stassik 108058	Vecsera 21968
Bernady 102214	Filkovics 102199	Horváth 102189	Kolozsváry 108418	Menczer 102192	Racsov 39748	Steinbach 102236	Veller 12710
Bielek 21970	Fischer 67648	Horecsny 108011	Komlósi 105995	Mesko 8128	Radó 94912	Steiner 91908	Veres 106188
Binder 39770	Fischbein 8355	Holczel 21961	Koreck 91913	Michel 79834	Radonics 106978	Steinmann 64617	Vigh 102259
Blum 46776	Flinker 102250	Hubert 13256	Kormos 21809	Micskey 22964	Rankovics 46779	Stoffer 39490	Virág 92495
Boda 91937	Fleischer 108062	Huszka 21523	Kornis 79314	Mihályi 108107	Redich 21067	Strasser 102162	Vollmann 20564
Bodó 102246	Foris 91921	Hütterer 38879	Koraszits 39452	Mihalovics 94929	Rédei 22209	Strosz 102248	Vogel 7500
Boksa 108106	Frank 39457	Istók 8207	Kovács 21820	Millán 23109	Reich 94969	Sturmann 22195	Wagner 108048
Bokor 8283	Frankl 21959	Jákó 21878	Kovacsics 8259	Mok 8337	Rehak 7485	Szabados 108762	Walter 102157
Bollmann 21887	Freund 102234	Jakobi 108123	Konigsfeld 108125	Molnár 103934	Retrich 21918	Szabó 21940	Walzer 21908
Bozóky 102247	Friedl 22300	Janko 38887	Kovári 102229	Moruczi 92493	Reisinger 78471	Szalaczky 108424	Warinszky 39559
Bohm 45600	Fridolin 39477	Jankovics 90696	Kreibik 21929	Müller 21969	Rehner 45594	Szandics 39415	Weber 22173
Braun 27180	Frohlich 8362	Jäger 33822	Kreibitz 13282	Nagler 91938	Réthly 39539	Szappan 21983	Weltner 106046
Brenda 108980	Fulda 108079	Jäger 27114	Kropf 79848	Nagy 22260	Retzler 100480	Szaracs 8273	Wetzler 102239
Brettauer 52616	Fülöp 102264	Jedlicska 8529	Kurják 106058	Naschitz 108034	Rigó 21947	Szaraja 108751	Wenig 108169
Brevitali 13352	Fürst 90687	Jemelka 27984	Kuncz 102271	Neubaum 22225	Riegler 23116	Szavics 100496	Zappe 22191
Bródy 90738	Gaal 22286	Jovicsis 106036	Kurzweil 21810	Neumann 78320	Riekerd 2343	Székely 102170	Zatkalik 39560
Budur 102224	Gatter 8252	Jovanesku 102157	Kuttefa 8290	Nickel 37774	Riesz 22965	Szelei 90741	Zboril 102223
Burger 20063	Geber 91924	Juhász 90729	Kurcz 27988	Nonay 21979	Rohsu 102175	Szentiványi 60137	Zich 107241
Buzás 90672	Gerő 79839	Jukn 102266	Kunstätter 90763	Novák 8549	Rónai 91916	Szilágyi 21909	Ziegler 102227
Csáki 107175	Geisz 21070	Kalbayer 39485	Kvocsák 108090	Nusbaum 27992	Rózsa 20074	Szilárd 108984	Zima 60084
Cságyossy 79306	Glasz 13252	Kalány 27123	Ladányi 102258	Obermayer 106071	Rugues 7494	Szikszaei 102293	Zirkli 8288
Cseh 39729	Gidro 102215	Kapus 21883	Láng 67633	Orosz 102238	Rumber 92591	Szlach 60112	Zobay 39448
Cerna 45560	Glück 91336	Karabas 108062	Lantosy 21931	Ostrowszky 22258	Rusu 39459	Szlavek 21917	Zold 22212
Csizmás 92477	Goldberger 108092	Károlyi 102221	Lakner 22232	Ország 8329	Sántha 12721	Szokolay 94914	Zupán 102281
Csokán 37344	Gruber 102131	Karsai 90676	Lasko 7489	Osztwinczky 21921	Schmied 8342	Szonya 67606	Zuzuweszky 79846
Cziczony 106031	Grünbaum 12712	Karner 32090	Lászlófy 108098	Otto 64594	Schmiedek 94902	Szűcs 22277	Zimoh 22236
Daniel 102268	Guth 39565	Karvinszky 22227	Laub 94924	Panits 108046	Schnabel 41648	Szvoboda 8139	Zsiros 63605
Dankulow 54796	Guthi 67601	Kassai 21916	Lazar 39494	Papik 103939	Schneider 63613	Takács 108100	Zsivi 27178
Dárda 39369	Gyöngyösi 92496	Kassovitz 3360	Lehner 102297	Partay 94249	Schimpel 108046	Tallián 106063	Zsurka 108092

Vă rugăm să comandați în grabă, ca să nu treacă numărul dorit.

În tragerile de până acum am avut deja norocul să plătim de 3 ori
Premia de 600.000 = cor. 1,800.000
 și marele câștig de **400.000 = cor. 400.000**
 Pe 4 lozuri la olaltă **cor. 2,200.000**
 la mușterii noștri.

CAROL KISS & Co.

Budapesta, VII, Erzsébet-körut 19.

Tragerea I clase a XVI loterie deja

la 25 și 26 Mai 1905.

Casei de bancă CAROL KISS & Co. Budapesta, VII, Erzsébet-körut 19.

Vă rog să-mi trimiteți lozuri I clasă XVI loterie și planul oficial.

Suma de cor. (Rog a șterge ce nu convine.)
 Adresa precisă: Numele: Locuința, Str., Nrul casei: Posta ultimă (comitatul):

Mii de oameni au avut parte la loteria trecută de câștiguri mai mari la **KISS.**
 După fiecare tragere publicăm lista câștigurilor, făcute la noi, în cele mai mari ziare din Budapesta, așa că fiecare se poate convinge, ca mușterii noștri sunt favorizați de noroc deosebit.

Incerce-și fiecare norocul la KISS, căci

Mare e norocul la Kiss!

Colectori principali ai loteriei reg. u. priv. de clase

Budapesta, VII, Erzsébet-körut 19.

Sucursala: VI, Váci-körut 5 și VIII, József-körut 78.

Preturile lozurilor I clase:

0 optime cor. 1.50
 Un patrar » 3.—
 0 jumătate » 6.—
 Un loz întreg » 12.—

